

בית ספר אהרן הרא"ה
לימוד אבות / אימהות בנים / בנות
כיתות ד-ו
פרשת ויקהל
יום א

פרשת ויקהל

(א) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֵתֶם: (ב) וַיִּשְׁשׂוּ יָמִים תְּעַשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' כָּל הָעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת: (ג) לֹא תַבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת: פ

רש"י

(א) ויקהל משה - למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר, והוא לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידיים, אלא הן נאספים על פי דבורו, ותרגומו ואכנש:

(ב) ששת ימים - הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת:

(ג) לא תבערו אש - יש מרבתינו אומרים הבערה ללאו יצאת, ויש אומרים לחלק יצאת:

שאלות

- א. מתי משה הקהיל את כל עדת בני ישראל?
- ב. *** באיזה בנין נכתבה המילה "ויקהל"? מה המשמעות של הבנין הזה?
- ג. פרשת ויקהל מתארת את בנין המשכן, מדוע מצות שבת נאמרה בפתיחת הפרשה?
- ד. **** מה פירוש המשפט "הבערה ללאו יצאת"?
- ה. ***** מה פירוש המשפט הבערה לחלק יצאת?

פרשת ויקהל

(י) וְכֹל חֶכֶם לֵב בְּכֶם יָבֵאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' : (יא) אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶת אֹהֶלוֹ וְאֶת מִכְסֵהוּ אֶת קַרְסָיו וְאֶת קַרְשָׁיו אֶת בְּרִיחָו אֶת עַמֻּדָיו וְאֶת אֲדָנָיו : (יב) אֶת הָאָרֶץ וְאֶת בְּדָיו אֶת הַכַּפֹּרֶת וְאֶת פְּרֻכַת הַמִּסָּךְ : (יג) אֶת הַשְּׁלֶחַן וְאֶת בְּדָיו וְאֶת כָּל כְּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים : (יד) וְאֶת מִנְרַת הַמָּאוֹר וְאֶת כְּלָיָהּ וְאֶת נִרְתִּיָּהּ וְאֶת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר : (טו) וְאֶת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וְאֶת בְּדָיו וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת מִסַּךְ הַפֶּתַח לְפֶתַח הַמִּשְׁכָּן :

רש"י

(יא) את המשכן - יריעות התחתונות הנראות בתוכו קרויים משכן :

את אהלו - הוא אהל יריעות עזים העשוי לגג :

ואת מכסהו - מכסה עורות האילים והתחשים :

(יב) ואת פרכת המסך - פרוכת המחיצה. כל דבר המגין, בין מלמעלה בין מכנגד, קרוי מסך וסכך, וכן (איוב א י) שכת בעדו, (הושע ב ח) הנני שך את דרכך :

(יג) לחם הפנים - כבר פירשתי (שמות כה כח) על שם שהיו לו פנים לכאן ולכאן, שהוא עשוי כמין תיבה פרוצה :

(יד) ואת כליה - מלקחים ומחתות :

נרתיה - לוצי"יש בלעז [מנורות] בזיכים שהשמן והפתילות נתונין בהן :

ואת שמן המאור - אף הוא צריך חכמי לב, שהוא משונה משאר שמנים, כמו שמפורש במנחות (דף פו א) מגרגרו בראש הזית, והוא כתית וזך :

(טו) מסך הפתח - וילון שלפני המזרח שלא היו שם לא קרשים ולא יריעות :

שאלות

- א. מה הוא המשכן?
- ב. מה הוא האהל. מה פנימי ומה חיצוני?
- ג. מה תפקיד פרוכת המסך?
- ד. איך נראה לחם הפנים? מדוע הוא קרוי כך.
- ה. מדוע שמן המאור זקוק לחכמי לב?

פרשת ויקהל

(יז) את קלעי החצר את עמודיו ואת אדניה ואת מסך שער החצר : (יח) את יתדת המשכן ואת יתדת החצר ואת מיתריהם : (יט) את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן : (כ) ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה : (כא) ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת ה' למלאכת אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש : (כב) ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו חח ונגזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב לה' :

רש"י

(יז) את עמודיו ואת אדניה - הרי חצר קרוי כאן לשון זכר ולשון נקבה, וכן דברים הרבה :

ואת מסך שער החצר - וילון פרוש לצד המזרח עשרים אמה אמצעיות של רוחב החצר, שהיה חמשים רחב, וסתומין הימנו לצד צפון חמש עשרה אמה וכן לדרום, שנאמר (שמות כז יד) וחמש עשרה אמה קלעים לכתף :

(יח) יתדת - לתקוע ולקשור בהם סופי היריעות בארץ שלא ינועו ברוח :

מיתריהם - חבלים לקשור :

(יט) בגדי השרד - לכסות הארון והשלחן, והמנורה והמזבחות בשעת סילוק מסעות :

(כב) על הנשים - עם הנשים וסמוכין אליהם :

חח - הוא תכשיט של זהב עגול נתון על הזרוע, והוא הצמיד :

שאלות

א. רש"י אומר שחצר כתובה בפסוק בלשון זכר ובלשון נקבה, הראה זאת בפסוק.

ב. מה היה תפקיד היתדות?

ג. מה היה תפקיד המיתרים?

ד. מה הם בגדי בשרד?

ה. מה הוא חח?

(כו) וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְבֶן אֶתְנֶה בְּחֶכְמָה טוֹו אֶת הָעֵזִים : (כז) וְהַנְּשִׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אֲבֵנֵי הַשֶּׁהִם וְאֶת אֲבֵנֵי הַמְּלָאִים לְאִפּוֹד וְלַחֹשֶׁן : (כח) וְאֶת הַבָּשָׂם וְאֶת הַשֶּׁמֶן לְמֵאֹר וְלִשְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים : (כט) כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לְבָם אֶתֶם לְהֵבִיא לְכָל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צָנָה ה' לַעֲשׂוֹת בְּיַד מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַה' : פ (ל) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בָּשָׂם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה : (לא) וַיִּמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֶכְמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה : (לב) וְלַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת : (לג) וּבַחֲרֹשֶׁת אָבֹן לְמִלֵּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכָת מַחֲשָׁבֹת : (לד) וְלַהוֹרֹת נֶתָן בְּלִבּוֹ הוּא וְאֶהְלִיאָב בֶּן אַחִיסָמֶד לְמַטֵּה דָן :

רש"י

(כו) טוו את העזים - היא היתה אומנות יתירה, שמעל גבי העזים טווין אותן :

(כז) והנשאים הביאו - אמר ר' נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחלה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה, אלא כך אמרו נשיאים יתנדבו צבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירים אנו משלימין אותו. כיון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר (שמות לו ז) והמלאכה היתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וגו', לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחלה. ולפי שנתעצלו מתחלה נחסרה אות משמם והנשאים כתיב :

(ל) חור - בנה של מרים היה :

(לד) ואהליאב - משבט דן, מן הירודין שבשבטים מבני השפחות, והשוהו המקום לבצלאל למלאכת המשכן, והוא מגדולי השבטים, לקיים מה שנאמר (איוב לד יט) ולא נכר שוע לפני דל

שאלות:

- א. מה היתה האומנות המיוחדת בטווית צמר העזים?
- ב. מה תכננו הנשיאים להביא לתרומת המשכן?
- ג. מדוע המילה נשיאים כתובה בתורה ללא יי?
- ד. מי היתה אמו של חור?
- ה. מדוע הדגישה התורה את שבטו של אהליאב?

(כא) אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן הַמִּשְׁכָּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עֲבֹדַת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר
בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: (כב) וּבְצִלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חֹר לְמִטָּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה:

רש"י

(כא) אלה פקודי - בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן, לכסף ולזהב ולנחשת, ונמנו כל כליו לכל עבודתו:

המשכן משכן - שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל:

משכן העדת - עדות לישראל שויתר להם הקדוש ברוך הוא על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם:

עבדת הלוויים - פקודי המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללוויים במדבר, לשאת ולהוריד להקים איש איש למשאו המופקד עליו, כמו שאמרו בפרשת נשא (במדבר ד):

ביד איתמר - הוא היה פקיד עליהם למסור לכל בית אב עבודה שעליו:

(כב) ובצלאל בן אורי וגוי עשה את כל אשר צוה ה' את משה - אשר צוה משה אין כתיב כאן, אלא כל אשר צוה ה' את משה, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן, אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואחר כך משים כלים בתוכו. אמר לו כך שמעתי מפי הקדוש ברוך הוא. אמר לו משה בצל אל היית, כי בוודאי כך צוה לי הקדוש ברוך הוא, וכן עשה המשכן תחלה ואחר כך עשה הכלים:

שאלות

- א. מה ענינה של פרשת פקודי.
- ב. מה רמוז בכפילות משכן משכן?
- ג. מה העדות שהמשכן מעיד?
- ד. מה היה תפקידו של איתמר?
- ה. במה שינה בצלאל מהנאמר למשה, מדוע שינה?